

RAAP-NOTITIE 909

Plangebied Schoonoordstraat te Aalst
Gemeente Waalre
Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en
inventariserend veldonderzoek

Colofon

Opdrachtgever: Croonen Adviseurs

Titel: Plangebied Schoonoordstraat te Aalst, gemeente Waalre; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek

Status: eindversie

Datum: november 2004

Auteur: *drs.ing. D.M.G. Keijers*

Bestandsnaam: L:\QXPress\Notities\2004\AALS\N0909-AALS.doc

Projectcode: AALS

Projectleider: *drs.ing. D.M.G. Keijers*

Projectmedewerkers: *ing. B.J. Moonen*

ARCHIS-vondstmeldingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer/CIS-code: niet van toepassing

Autorisatie: *drs. W. De Baere*

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

telefoon: 020-463 4848

Zeeburgerdijk 54

telefax: 020-463 4949

1094 AE Amsterdam

E-mail: raap@raap.nl

Postbus 1347

1000 BH Amsterdam

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2004

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

In opdracht van Croonen Adviseurs heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau op 16 november 2004 een bureau- en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd in verband met nieuwbouwplannen in Aalst (gemeente Waalre). Doel van het onderzoek was eventueel aanwezige archeologische resten op te sporen en, voor zover mogelijk, een eerste indruk te geven van de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering en diepteligging ervan.

Uit het bureauonderzoek blijkt dat voor het plangebied een lage archeologische verwachting geldt voor vindplaatsen van jagers-verzamelaars en een lage tot middelhoge archeologische verwachting voor vindplaatsen van landbouwers.

In overeenstemming met de gegevens van de bodemkaart zijn in het plangebied overwegend lage enkeerdgronden aangetroffen. Plaatselijk is de top van het esdek verstoord of afgedekt door een recent ophogingspakket. Op de overgang van het esdek naar de humusarme ondergrond is veelal nog een restant van de oude bovengrond (A-horizont) aanwezig. De overwegend grijze kleur van de C-horizont en de plaatselijke aanwezigheid van een moerige laag of veenlaag wijzen op overwegend natte bodems. De bodem in het verharde deel van het plangebied blijkt lokaal verstoord te zijn tot in de C-horizont.

Tijdens het veldonderzoek zijn in het plangebied geen aanwijzingen gevonden voor vindplaatsen uit de periode Steentijd t/m Late Middeleeuwen. In combinatie met de natte bodemprofielen wordt verwacht dat het plangebied te nat is geweest voor bewoning en/of begraving. Derhalve wordt ten aanzien van het plangebied geen vervolgonderzoek aanbevolen.

1 Inleiding

1.1 Kader en doelstelling

In opdracht van Croonen Adviseurs heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau op 16 november 2004 een bureau- en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd in verband met nieuwbouwplannen in Aalst (gemeente Waalre). Het onderzoek diende te worden uitgevoerd omdat realisatie van de plannen zou kunnen leiden tot aantasting of vernietiging van mogelijk aanwezige archeologische resten. Doel van het onderzoek was het opsporen van deze resten en, indien mogelijk, een eerste indruk geven van de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering en diepteligging ervan.

1.2 Plangebied

Het plangebied (ca. 0,9 ha) ligt ten noorden van het centrum van Aalst, aan de westoever van de Tongelreep. Het ligt ten westen van de Eindhovenseweg en direct ten noorden van de Schoonoordstraat (figuur 1). Het gebied staat afgebeeld op kaartblad 51G van de topografische kaart van Nederland (schaal 1:25.000); de centrumcoördinaat is 161.300/379.020. Ten tijde van het onderzoek was het plangebied grotendeel bebouwd en verhard met betonplaten, klinkers en puin. Het noordelijk deel van het plangebied was in gebruik als akker/weide.

1.3 Onderzoekopzet en richtlijnen

Het onderzoek bestond uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek. Het veldonderzoek is beperkt gebleven tot een karterend booronderzoek.

Het bureau- en inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd volgens de hiervoor geldende normen en richtlijnen die zijn vastgelegd in het Handboek ROB-specificaties (Brinkkemper e.a., 1998). RAAP Archeologisch Adviesbureau en de door RAAP toegepaste procedures zijn goedgekeurd door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK), de instelling die het beheer heeft over de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA; Voorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie, 2001). Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden. Enkele vaktermen worden achter in deze notitie beschreven (zie verklarende woordenlijst).

2 Bureauonderzoek

2.1 Methoden

Voorafgaand aan het veldonderzoek is een bureauonderzoek uitgevoerd om na te gaan of er reeds archeologische vondsten uit het plangebied geregistreerd staan en om ten behoeve van het veldwerk de landschappelijke (geologische en bodemkundige) kenmerken alsmede de gespecificeerde archeologische verwachting te bepalen. In het kader van het bureauonderzoek zijn verschillende bronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst).

Om inzicht te krijgen in het voorkomen van archeologische vindplaatsen in of nabij het plangebied is het ARChEologisch Informatie Systeem (ARCHIS) van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) te Amersfoort geraadpleegd.

2.2 Resultaten

Geologie en geomorfologie

Het plangebied behoort tot het Limburgs-Brabants dekzandgebied dat doorsneden wordt door een zuidoost-noordwest georiënteerd breukenstelsel, waardoor horsten en slenken zijn gevormd. Het plangebied maakt deel uit van de zogeheten Centrale Slenk: een dalingsgebied waarin oude afzettingen (daterend uit het Tertiair en het oudste deel van het Pleistoceen) diep zijn weggezakt en bedekt met jongere afzettingen.

Volgens de geologische overzichtskaart van Nederland ligt het plangebied op de overgang van fluvioperiglaciale afzettingen bedekt met dun dekzand en het beekdal van de Tongelreep. In dit beekdal komen beekafzettingen voor die behoren tot de Formatie van Singraven (RGD, 1975: code So). Volgens de geomorfologische kaart bevindt het plangebied zich op de grens van een relatief laaggelegen beekdalbodem zonder veen (Stiboka/RGD, 1977: code 2R5) en de glooiing van de beekdalzijde (Stiboka/RGD, 1977: code 3H11).

Het landschap van het Limburgs-Brabants dekzandgebied is voornamelijk gevormd in het Laat Pleistoceen en Holoceen. In het Laat Pleistoceen (ca. 130.000-10.000 jaar geleden) zijn vooral gedurende de glaciële perioden oudere (rivier)afzettingen overdekt met materiaal van periglaciële en eolische oorsprong (Formatie van Twente).

Tijdens de glaciële perioden was het klimaat kouder en droger dan tegenwoordig en was de bodem permanent tot grote diepte bevroren (permafrost). Het smeltwater, dat veel verspoeld materiaal meevoerde, werd afgevoerd door een systeem van verwilderde geulen en beken en vervolgens in lager gelegen gebieden afgezet (periglaciële afzettingen).

Bij afwezigheid van smeltwater waaide het zand onder invloed van sterke westenwinden uit de drooggevallen beken en werd het ten oosten van de beek afgezet. Het grove zand viel het eerste naar beneden, de fijnere (lemige) deeltjes kwamen verder oostelijk terecht, dicht bij de volgende beek. Door deze herhalende sortering van zand en leem ontstonden na verloop van tijd ten westen van de beken lemige gronden, terwijl aan de oostkant meer zandige gronden ontstonden (Broertjes, 1990).

Aan het einde van het Weichselien (ca. 110.000-10.000 jaar geleden) kreeg in het schaars begroeide landschap de wind gemakkelijk vat op de ondergrond. Hierdoor werden grote hoeveelheden zand verplaatst die de oudere afzettingen afdekken. Dit dekzandpakket beslaat een groot gedeelte van Noord-Brabant en vormt de basis van het huidige landschap (De Mulder e.a., 2003). De dikte van het dekzand varieert en bereikt vooral in de Centrale Slenk een grote dikte (Berendsen, 2000).

In het Holoceen (10.000 jaar geleden tot heden) vonden er geen belangrijke natuurlijke wijzigingen van het laat-pleistocene reliëf meer plaats. Erosie- en sedimentatieprocessen (Formatie van Singraven) bleven voornamelijk beperkt tot de actieve beekdalen. Hun drainagesysteem van ondiepe, verwilderde geulen veranderde in een systeem van enkelvoudige, meanderende lopen. Verder vernatten in de loop van het Holoceen verschillende laagten en depressies (Stiboka, 1981). Afgestorven planten hoopten zich op en er werd veen gevormd (Formatie van Singraven).

Bodem

Volgens de bodemkaart zijn in het plangebied lage enkeerdgronden aanwezig: leemarm en zwak lemig fijn zand met grondwatertrap III* (Stiboka, 1985: code Ezg21). Alhoewel de bebouwde kom van Aalst vanwege de bebouwing niet gekarteerd is; kan uit de bodemkundige gegevens van de omliggende gebieden worden afgeleid dat ten westen van het plangebied waarschijnlijk hoge zwarte enkeerdgronden voorkomen: leemarm en zwak lemig fijn zand met grondwatertrap VI (Stiboka, 1981: code zEZ21).

Enkeerdgronden of essen zijn oude akkerlanden die vanaf de Late Middeleeuwen (ca. 1300 na Chr.) in diverse delen van het pleistocene zandgebied van Nederland zijn ontstaan. Vanaf deze periode werd de vruchtbaarheid van akkers bevorderd door bemesting met onder andere plaggen en afval. Door eeuwenlange bemesting ontstonden akkers met een dik humeus dek (een zgn. esdek) waarvan de dikte in het algemeen varieert van ca. 0,5 tot meer dan 1,0 m. Naargelang de diepte van het grondwater zijn ze onderverdeeld in lage en hoge enkeerdgronden.

De hoge enkeerdgronden bevinden zich hoofdzakelijk rond oude bewoningskernen en vormen veelal de kernen (oudste delen) van de escomplexen. Ze zijn vaak ontstaan op de hogere delen van het landschap zoals de dekzandruggen. Onder de hoge enkeerdgronden bevinden zich veelal restanten van een podzolprofiel.

Bij de lage enkeerdgronden is het escomplex tot in het beekdal uitgebreid. Deze gronden zijn meestal in gebruik als grasland. Op de overgang naar de humusarme zandondergrond is de oude bovengrond nog op veel plaatsen aanwezig.

Archeologie

Droge plaatsen in de nabijheid van water, zoals Aalst, hebben altijd een grote aantrekkingskracht uitgeoefend op de mens. De rijke bewoningsgeschiedenis van Aalst wordt bevestigd door de ARCHIS-waarnemingen uit de omgeving van het plangebied (straal ca. 600 m).

De oudste vondsten zijn aangetroffen bij een archeologische opgraving in het centrum van Aalst (ARCHIS-waarnemingsnummer 32885). Het betreft vuurstenen artefacten van jagers-verzamelaars uit het Laat Paleolithicum.

De introductie van landbouw vanaf het Neolithicum bracht met zich mee dat bossen werden gekapt en plaats maakten voor een open landschap. Aan de rand van het beekdal van de Tongelreep, circa 600 m ten zuidoosten van het plangebied, is een vuurstenen bijl uit het Neolithicum aangetroffen (ARCHIS-waarnemingsnummer 44778). De bruine patineringslaag duidt mogelijk op natte omstandigheden.

Aalst is reeds bewoond geweest in de Romeinse tijd. Zowel ten noordwesten van het plangebied (ca. 250 m) als bij de opgravingen in het centrum zijn Romeinse resten aangetroffen (ARCHIS-waarnemingsnummers 32783 en 32885). Op de grens van Aalst en Eindhoven zijn Romeinse munten en aardewerkfragmenten aangetroffen (Wouters, 1955). Volgens ARCHIS ligt deze vindplaats direct ten oosten van het plangebied, langs de Eindhovenseweg (ARCHIS-waarnemingsnummer 32779). Ook bewoningssporen uit de Vroege Middeleeuwen zijn in het centrum van Aalst vastgesteld (ARCHIS-waarnemingsnummer 32885).

Uit de late Middeleeuwen zijn geschreven bronnen beschikbaar. Aalst wordt voor het eerst vermeld in de 13e eeuw. De 11e-13e eeuw vormde in heel Europa een periode van economische expansie. Bevolkingsgroei en agrarische hoogconjunctuur leidden overal tot ontginningen. Tijdens de opgravingen in het centrum zijn verschillende huisplattegronden uit de Late Middeleeuwen aangetroffen (ARCHIS-waarnemingsnummer 32885). Alhoewel mogelijk reeds in de Karolingische tijd een Christelijke cultusplaats in Aalst aanwezig was, dateert het oudst gevonden kerkgebouw uit de Late Middeleeuwen.

Cultuurhistorie

Vanuit cultuurhistorisch perspectief is met name de landschappelijke situering van Aalst belangrijk. Aalst ligt op een dekzandrug aan de westrand van het beekdal van de Tongelreep. Omdat de nederzettingen van oorsprong een sterk agrarisch karakter hadden, was een ligging op de rand van verschillende bodemgebruikseenheden (beekdalen: grasland, dekzand/terras: akker) in veel opzichten optimaal (Theuws, 1990). De boerderijen lagen veelal op de overgang van het akkerland en het weidegebied.

Tot in de 19e eeuw kan het historische landschap in het dekzandgebied globaal opgedeeld worden in 2 groepen: de cultuurgronden en de zogenaamde 'woeste gronden'. De cultuurgronden omvatten de oude akkerlanden, de 'woeste gronden' omvatten de niet-ontgonnen landschapsdelen zoals bossen, heide, beekdalen en vennen.

Historische kaarten uit 1838-1845 (Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990) bevestigen deze tweedeling. Ten westen van Aalst, op de dekzandrug, bevond zich een groot open akkercomplex. Op de grens van het beekdal van de Tongelreep en de dekzandrug lagen smalle percelen grasland (zgn. beemden) en akkerland. Het plangebied behoorde tot deze kleine percelen akkerland en lag direct ten westen van de plaats waar de 'Eindhovenseweg' de Tongelreep overstak. Ten oosten van de Tongelreep en rondom het open akkercomplex lag een groot heidegebied waar vele vennen en plaatselijke bossen en zandverstuivingen voorkwamen.

De cultuur- en 'woeste gronden' stonden in functie van het gemengde landbouwbedrijf (Renes, 1999). De akkerbouw was gericht op het verbouwen van voedsel. De veeteelt leverde naast voedsel ook mest, die nodig was voor intensieve akkerbouw op de relatief arme zandgronden. Als gevolg van bevolkingsgroei in de loop van de (Late) Middeleeuwen werd de landbouwproductie onder andere vergroot door de intensivering van bemesting. Plaggen (inclusief zand en/of klei) werden vermengd met nutriëntrijke stalmest en vervolgens uitgereden over de akkers (Renes, 1999). Zo kon na verloop van tijd een dik ophogingspakket ontstaan: een zogenaamd esdek. De woeste gronden waren minder geschikt als akkers en werden meestal gemeenschappelijk gebruikt (de 'gemeinte'; Renes, 1999). Ze leenden zich voor diverse activiteiten die van levensbelang waren voor het landbouwbedrijf (o.a. plaggen steken, heide en beekdalen als weidegebied).

Aan het einde van de Late Middeleeuwen en in het begin van de Nieuwe tijd werden onder invloed van een sterke bevolkingsdruk nieuwe en minder gunstige gronden ontgonnen. De bestaande akkercomplexen werden nog enigszins uitgebreid, maar de nadruk lag op de kamponginningen, zowel midden op de heide als aan de randen van de velden (Renes, 1999). Ook werden beekdalen geschikt gemaakt voor hoogwaardig grasland of zelfs voor akkerbouw. Volgens historische kaarten is het landschap rondom Aalst aan het einde van de 19e eeuw en het begin van de 20e eeuw enigszins veranderd (ROBAS Producties, 1989). De Tongelreep is rechtgetrokken en in het heidegebied is het bosareaal toegenomen. Het plangebied is in deze periode in gebruik als grasland.

De 19e en de eerste helft van de 20e eeuw zijn een buitengewoon dynamische periode geweest voor het landschap. Vanwege de mijnbouw en de papierindustrie nam in de 19e eeuw de vraag naar hout lange tijd toe en werden grote oppervlakten woeste gronden omgezet tot productiebos. Met de introductie van de kunstmest (einde 19e-eerste helft 20e eeuw) werden nieuwe ontginningen nu ook economisch aantrekkelijk (Renes, 1999). Dit was nadelig voor de 'woeste gronden'. De drogere gebieden werden omgezet in akkerland, de nattere in grasland of, als de ontwatering voldoende kon worden verbeterd, eveneens in akkerland. Het resultaat was veelal een grootschalig en systematisch ingericht landschap. In de 2e helft van de 20e eeuw kende Aalst een sterke groei waarbij vooral de oude akkerlanden rondom het oude centrum een geschikte locatie vormden voor de nieuwbouw.

Volgens de cultuurhistorische waardenkaart van Noord-Brabant (CHW-Noord-Brabant; Provincie Noord-Brabant, 2000) heeft de Eindhovenseweg een redelijk hoge cultuurhistorische waarde (lijnelement). Ten oosten van de Eindhovenseweg is een historische groenstructuur aanwezig.

2.3 Archeologische verwachting

De basis van verwachtingskaarten wordt gevormd door de combinatie van geomorfologische en bodemkundige gegevens en de archeologische vindplaatsen. Volgens de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW; ROB, 2001) en de cultuurhistorische waardenkaart van Noord-Brabant (CHW-Noord-Brabant; Provincie Noord-Brabant, 2000) geldt voor het plangebied een middelhoge kans op het aantreffen van archeologische waarden. Op basis van de verzamelde gegevens kan deze verwachting voor het plangebied verder worden gespecificeerd naar aard, ouderdom, diepteligging en gaafheid van eventuele archeologische resten.

Aard en ouderdom

In de loop van de tijd zijn er duidelijke verschillen in locatiekeuzes te onderscheiden. Meest markant zijn deze verschillen tussen jagers-verzamelaars enerzijds en landbouwers anderzijds.

Locatiekeuze jagers-verzamelaars

Uit een ruimtelijke analyse van het dekzandlandschap blijkt dat kampen van jagers-verzamelaars in vrijwel alle gevallen liggen op de overgang van zeer nat naar droog (de zogenaamde gradiënt). Direct ten westen van het plangebied is een duidelijke gradiëntzone (van grondwatertrap III naar VII) herkenbaar. Het plangebied ligt echter in het natste deel, terwijl de kampementen meestal in het drogere deel liggen. Derhalve geldt een lage archeologische verwachting voor vindplaatsen van jagers-verzamelaars. Hierbij dient opgemerkt te worden dat kleine, zandige eenheden in het beekdal niet zijn aangegeven op de bodem- of geomorfologische kaart.

Locatiekeuze landbouwers

Met de introductie van de landbouw in de loop van het Neolithicum werd de mate waarin gronden geschikt waren om te beakkeren een steeds belangrijker factor in de locatiekeuze van de mens. Factoren als grondwaterregime, vruchtbaarheid en bewerkbaarheid van de grond speelden een doorslaggevende rol bij de locatiekeuze voor nederzettingen en akkerarealen.

De leemarme bodem en de slechte ontwatering van het plangebied (Stiboka, 1981) vormen geen gunstige omstandigheden voor het bedrijven van akkerbouw. De bodem van het plangebied is vooral geschikt voor grasland en biedt ten gevolge van wateroverlast beperkte mogelijkheden voor akkerbouw (Stiboka, 1981). Pas door betere ontwatering zijn deze gronden geschikt voor akkerbouw. De ligging van het plangebied in een beekdal en de versnippering in kleine percelen doet vermoeden dat het plangebied tot de jongere ontginningen behoort. Waarschijnlijk was het plangebied van oorsprong alleen geschikt als weidegebied. De lage enkeerdgronden die in het plangebied voorkomen, werden waarschijnlijk niet alleen aangelegd in functie van de bemesting, maar ook om het gebied geschikt te maken voor hoogwaardig grasland.

Op grond van de ongunstige eigenschappen voor het bedrijven van akkerbouw geldt voor het plangebied een lage tot middelmatige archeologische verwachting voor vindplaatsen van landbouwers.

Rituele deposities

Uit recent onderzoek blijkt dat metalen voorwerpen uit de Bronstijd in Zuid-Nederland en Noord-België in grote getale afkomstig zijn uit natte, 'natuurlijke' plaatsen in het landschap, zoals moerassen, rivieren, beekdalen, bronnen en vennetjes (Fontijn, 2002). Er wordt algemeen vanuit gegaan dat het gaat om kostbaarheden die bewust door prehistorische gemeenschappen zijn opgegeven of 'geofferd'. Deze traditie gaat mogelijk al terug tot in de Steentijd. De deposities werden in de perifere, ongecultiveerde delen van het landschap achtergelaten. Voor onderhavig onderzoek betekent dit dat vrijwel het gehele plangebied als depositielocatie kan zijn gebruikt. Deposities kenmerken zich alleen door de gedeponeerde objecten (zogenaamde puntlocaties). Dit heeft als gevolg dat dergelijke activiteiten moeilijk op te sporen zijn. Veelal zijn het dan ook toevalsvondsten.

Diepteligging

Op basis van de aanwezigheid van een esdek wordt verwacht dat eventuele vindplaatsen zich voornamelijk aan de basis van het humeuze dek bevinden.

Gaafheid

Onder gronden met een esdek zijn eventuele archeologische vindplaatsen over het algemeen uitstekend bewaard gebleven. Het dikke humeuze dek fungeert immers als buffer tegen diepversturende landbouwactiviteiten. Bovendien kan in natte omstandigheden organisch materiaal goed geconserveerd zijn.

3 Veldonderzoek

3.1 Methoden

Tijdens het veldonderzoek zijn 10 boringen verricht. De boringen zijn gelijkmatig over het terrein verspreid, rekening houdend met de bebouwing (figuur 1). Het booronderzoek wordt geschikt geacht voor het opsporen van de meeste in dit gebied te verwachten nederzettingsterreinen van landbouwers. Deze methode is niet geschikt om verkavelingspatronen, graven en andere zeer lokale archeologische resten in kaart te brengen.

Er is geboord tot maximaal 2 m -Mv met een Edelmanboor met een diameter van 15 cm. In het zuidoostelijk deel van het plangebied is wegens de verharding met puin geboord met een Edelmanboor met een diameter van 7 cm. De boringen zijn onder andere conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989) beschreven en met meetlinten ingemeten (x- en y-waarden). Het opgeboorde materiaal is gezeefd met een zeef met een maaswijdte van 0,5 cm en geïnspecteerd op het voorkomen van archeologische indicatoren (zoals aardewerkscherven, voorwerpen van vuursteen en metaal, etc.).

3.2 Resultaten

Geologie en bodem

In overeenstemming met de bodemkaart zijn in het plangebied overwegend lage enkeerdgronden aangetroffen (figuur 1). De basis van het esdek bevindt zich op wisselende diepte (75 tot 140 cm -Mv). In het noordelijk deel van het plangebied blijken de enkeerdgronden recent te zijn afgedekt (boringen 1, 2 en 3; bevestigd door omwonende). Plaatselijk is de top van het esdek verstoord (boringen 4 en 9). Op de overgang van het esdek naar de humusarme ondergrond is veelal nog een restant van de oude bovengrond (A-horizont) aanwezig. Deze laag is donkerder van kleur dan het bovenliggende esdek en bevat ook organische stof. In een aantal boringen is waargenomen dat deze laag moerig is of zelfs bestaat uit veen (boringen 8 en 10).

De ondergrond (C-horizont) in het plangebied bestaat uit overwegend lichtgrijs, matig fijn tot matig grof zand. De overwegend grijze kleur van de C-horizont en de plaatselijke aanwezigheid van een moerige laag of veenlaag wijzen op overwegend natte gronden.

De bodem in het verharde deel van het plangebied blijkt lokaal verstoord te zijn tot in de C-horizont (boring 7). De verstoring werd gekenmerkt door een niet natuurlijke sortering van het bodemmateriaal, een gevlekt profiel en de aanwezigheid van puin. Boring 6 is wegens de aanwezigheid van een hoog puingehalte vroegtijdig afgebroken.

Archeologie

Tijdens het veldonderzoek zijn fragmenten puin aangetroffen uit de Nieuwe tijd. Er zijn echter geen archeologische indicatoren aangetroffen uit de periode Steentijd t/m Late Middeleeuwen. Op grond van de tijdens het booronderzoek aangetroffen natte bodemprofielen wordt verwacht dat het plangebied van oorsprong te nat is geweest voor bewoning en/of begraving. In dergelijke natte gebieden kan er echter een bijzondere dataset voorkomen. Veelal gaat het bij dergelijke vindplaatsen om puntlocaties die moeilijk op te sporen zijn.

Periode	Datering			
Nieuwe tijd	1500	-	heden	
Late Middeleeuwen	1050	-	1500	na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450	-	1050	na Chr.
Romeinse tijd	12 voor	-	450	na Chr.
IJzertijd	800	-	12	voor Chr.
Bronstijd	2000	-	800	voor Chr.
Neolithicum (nieuwe steentijd)	5300	-	2000	voor Chr.
Mesolithicum (midden steentijd)	8800	-	4900	voor Chr.
Paleolithicum (oude steentijd)	300.000	-	8800	voor Chr.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

In overeenstemming met de bodemkaart zijn in het plangebied overwegend lage enkeerdgronden aangetroffen. De basis van het esdek bevindt zich op wisselende diepte. Plaatselijk is de top van het esdek verstoord of afgedekt door een recent ophogingspakket. Op de overgang van het esdek naar de humusarme ondergrond is veelal nog een restant van de oude bovengrond (A-horizont) aanwezig. De overwegend grijze kleur van de C-horizont en de plaatselijke aanwezigheid van een moerige laag of veenlaag wijzen op overwegend natte bodems. De bodem in het verharde deel van het plangebied blijkt lokaal verstoord te zijn tot in de C-horizont.

Er zijn tijdens het veldonderzoek in het plangebied geen aanwijzingen gevonden voor vindplaatsen uit de periode Steentijd t/m Late Middeleeuwen. Waarschijnlijk is het plangebied van oorsprong te nat geweest voor bewoning en/of begraving.

4.2 Aanbevelingen

Op grond van het ontbreken van aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten en de natte bodemprofielen wordt ten aanzien van het plangebied geen vervolgonderzoek aanbevolen.

In dergelijke natte gebieden kan er echter een bijzondere dataset voorkomen. Veelal gaat het bij dergelijke vindplaatsen om puntlocaties die moeilijk op te sporen zijn. Mochten er tijdens de grondwerkzaamheden archeologische waarden worden aangetroffen, dient hiervan melding gemaakt te worden conform artikel 47 van de Monumentenwet 1988. Deze melding kan gedaan worden aan het provinciaal Meldpunt Archeologische bodemvondsten Noord-Brabant (tel. 06-53844548).

Met betrekking tot de bevindingen van onderhavig onderzoek kan contact worden opgenomen met de provinciaal archeoloog van Noord-Brabant (dr. M.P.W. Meffert, tel: 073-680 80 20).

Literatuur

- Berendsen, H.J.A., 2000. *Landschappelijk Nederland*. Van Gorcum, Assen.
- Bont, Chr. de, 1989. Het cultuurhistorisch landschapsonderzoek van het streekplangebied 'Midden- en Oost Brabant'. *Staring Centrum-Rapport 17* (aflevering III). Staring Centrum, Wageningen.
- Brinkkemper, O., e.a. (redactie), 1998. *Handboek ROB-specificaties. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek*, Amersfoort.
- Broertjes, J., 1990. Het ontstaan van het landschap van Zes Gehuchten. In: J. Bazelmans & F. Theuus (red.); Tussen zes gehuchten. De laat-Romeinse en middeleeuwse bewoning van Geldrop-'t Zand. *Studies in Pre- en Protohistorie 5*. UVA/IPP, Amsterdam.
- Fontijn, D.R., 2002. Sacrificial landscapes. Cultural biographies of persons, objects and 'natural' places in the Bronze Age of the southern Netherlands, C. 2003-600 BC. *Analecta Praehistorica Leidensia 33/34*. Faculty of Archaeology, Leiden.
- Mulder, E.F.J. de, M.C. Geluk, I.L. Ritsema, W.E. Westerhoff & T.E. Wong, 2003. *De ondergrond van Nederland*. Wolters-Noordhoff bv, Groningen/Houten.
- Nederlands Normalisatie-instituut, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- Provincie Noord-Brabant, 2000. *Kookboek Cultuurhistorie; Cultuurhistorische Waardenkaart Noord-Brabant*. Provincie Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch.
- Renes, J., 1999. *Landschappen van Maas en Peel. Een toegepast historisch-geografisch onderzoek in het streekplangebied Noord- en Midden-Limburg*. Maaslandse monografieën, Maastricht.
- RGD, 1975. *Geologische overzichtskaart van Nederland, schaal 1:600.000*. Rijks Geologische Dienst, Haarlem.
- ROB, 2001. *Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) 2e generatie. Globale Archeologische Kaart van het continentale Plat. Archeologische Monumentenkaart*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort (cd-rom).
- ROBAS Producties, 1989. *Historische Atlas Noord-Brabant, schaal 1:25000*. ROBAS Producties, Den IJp.
- Stiboka, 1981. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1: 50.000. Toelichting bij kaartblad 51 Oost Eindhoven*. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

- Stiboka/RGD**, 1977. *Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000; blad 51 Eindhoven*. Stichting voor Bodemkartering/Rijks Geologische Dienst, Wageningen/Haarlem.
- Theuws, F.**, 1990. Het laat-middeleeuws cultuurlandschap. In: J. Bazelmans & F. Theuws (red.); Tussen zes gehuchten. De laat-Romeinse en middeleeuwse bewoning van Geldrop-'t Zand. *Studies in Pre- en Protohistorie* 5. UVA/IPP, Amsterdam.
- Vorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie**, 2001. *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie. Eindrapport van de Vorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie*. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Den Haag.
- Wolters-Noordhoff Atlasproducties**, 1990. *Grote Historische Atlas van Nederland, schaal 1:50.000; Deel 4: Zuid-Nederland 1838-1857*. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.
- Wouters, A.**, 1955. Vondstmeldingen. *Brabants Heem*: 91.

Gebruikte afkortingen

ARCHIS	ARChEologisch Informatie Systeem
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
-Mv	beneden maaiveld
ROB	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek

Verklarende woordenlijst

C-horizont	Dat deel van het bodemprofiel waar geen bodemvorming heeft plaatsgevonden.
dekzand	Fijnzandige afzettingen die onder periglaciale omstandigheden voornamelijk door windwerking ontstaan zijn; de dekzanden van het Weichselien vormen in grote delen van Nederland een 'dek' (Saalien: Formatie van Eindhoven; Weichselien: Formatie van Twente).
enkeerdgrond	Dikke eerdgrond (=laag met donkere min of meer rulle grond, met organische en anorganische bestanddelen) ontwikkeld op zandgrond onder invloed van de mens; worden ook wel essen genoemd.
eolisch erosie	Door de wind gevormd, afgezet. Verzamelnaam voor processen die het aardoppervlak aantasten en los materiaal afvoeren. Dit vindt voornamelijk plaats door wind, ijs en stromend water.
esdek	Oud verhoogd akkerland, ontstaan door ophoging ten behoeve van bemesting. Voor de bemesting werden plaggen of met zand vermengde potstalmest opgebracht. In

	<p>geval van een es is de opgebrachte laag ten minste 50 cm dik. De term es is gangbaar in Noord- en Oost-Nederland. In Midden-Nederland wordt gesproken van enk of eng en in Zuid-Nederland van akker of veld.</p>
Fluvioperiglaciaal	<p>Door stromend water onder periglaciale omstandigheden afgezet.</p>
glaciaal	<p>a) IJstijd: koude periode uit het Pleistoceen; b) betrekking hebbende op het landijs.</p>
gradiënt	<p>Verloop van een grootheid in de ruimte, de verandering van een grootheid per eenheid van lengte, in de richting waarin die verandering het sterkst is.</p>
Holoceen	<p>Jongste geologisch tijdvak (vanaf de laatste IJstijd: ca. 8800 jaar voor Chr. tot heden).</p>
horst	<p>Deel van de aardkorst waarin de aardlagen relatief hoog zijn gelegen als gevolg van tektonische opheffing langs breuken.</p>
leem	<p>Grondsoort die wordt gekenmerkt door een hoog siltgehalte (bodemdeeltjes tussen 0,002 en 0,05 mm).</p>
meanderen	<p>(van rivieren of beken) zich bochtig door het landschap slingeren.</p>
periglaciaal	<p>Heeft betrekking op de stroken rondom het door landijs bedekte gebied, op het daarop heersende klimaat en op kenmerkende verschijnselen in dit gebied.</p>
permafrost	<p>Permanent bevroren bodem.</p>
Pleistoceen	<p>Geologisch tijdperk dat ca. 2,3 miljoen jaar geleden begon. Gedurende deze periode waren er sterke klimaatswisselingen van gematigd warm tot zeer koud. Na de laatste ijstijd begint het Holoceen (ca. 8800 voor Chr.).</p>
podzol	<p>Bodem met een uitspoelingslaag (E-horizont) en een inspoelingslaag (B-horizont). Het proces van het uitloggen van de E-horizont en de vorming van een B-horizont door inspoeling van amorfe humus en ijzer wordt podzolering genoemd.</p>
Prehistorie	<p>Dat deel van de geschiedenis waarvan geen geschreven bronnen bewaard zijn gebleven.</p>
sediment	<p>Afzetting gevormd door het bijeenbrengen van losse gesteentefragmentjes (zoals zand of klei) en eventueel delen van organismen. Soms in iets te ruime zin ook gebruikt voor sedentaat bestaande uit gronddeeltjes ter grootte van 2 tot 50 µm.</p>
silt	<p>Gronddeeltjes ter grootte van 2 tot 50 µm.</p>
slenk	<p>Deel van de aardkorst waarin de aardlagen relatief laag zijn gelegen als gevolg van tektonische daling langs breuken.</p>

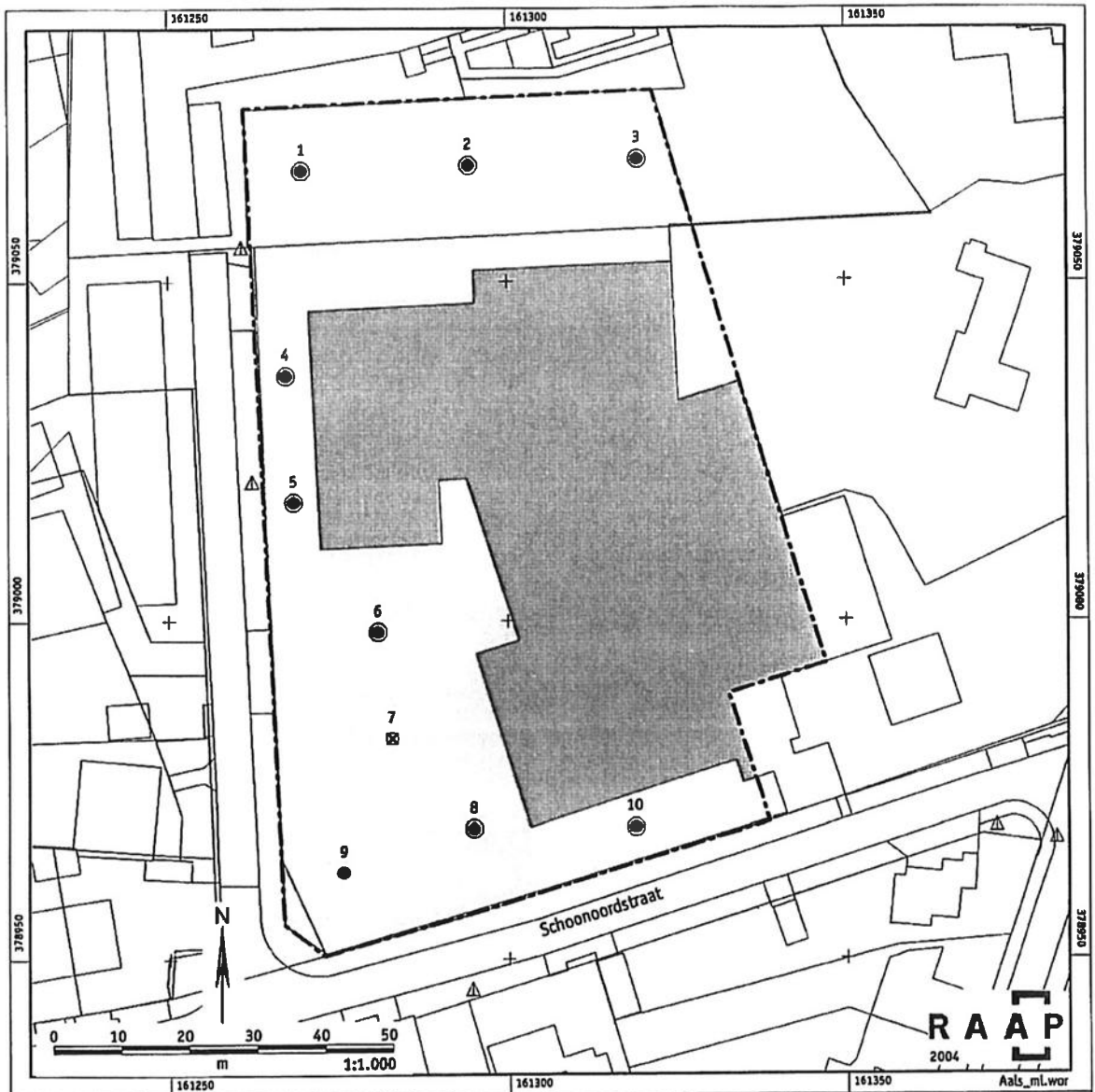
Steentijd	Archeologische periode die zich kenmerkt door het gebruik van stenen werktuigen.
Tertiair	Geologische periode vóór het Pleistoceen (dat samen met het Holoceen tot het Kwartair wordt gerekend), ca. 65-2,3 miljoen jaar geleden.
Weichselien	Geologische periode (laatste IJstijd, waarin het landijs Nederland niet bereikte), ca. 120.000-10.000 jaar geleden.

Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

Figuur 1. Resultaten booronderzoek.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen.

legenda

boringen

- ⊙ met een megaboor
- met een Edelmanboor (7 cm)
- met een (restant) esdek
- ondoordringbaar
- ⊠ met een verstoord bodemprofiel
- 5 boomnummer

overig

- ▨ bebouwd
- verhard
- - - grens plangebied

Figuur 1. Resultaten booronderzoek.

Bijlage 1: Boorbeschrijvingen

boring: AALS-1

Beschrijver: DK/BM, *datum:* 16-11-2004, *X:* 161.270, *Y:* 379.066, *precisie locatie:* 10 m, *coördinaatsysteem:* Rijksdriehoeksmeting, *kaartblad:* 51G, *hoogte:* 19,00, *referentievlak:* Normaal Amsterdams Peil, *methode hoogtebepaling:* 1:25.000 topkaart, *boortype:* Edelman-15 cm, *doel boring:* archeologie - kartering, *landgebruik:* braak, *vondstzichtbaarheid:* slecht, *provincie:* Noord-Brabant, *gemeente:* Waalre, *plaatsnaam:* Schoonoordstraat te Aalst, *opdrachtgever:* Croonen Adviseurs, *uitvoerder:* RAAP Zuid

0-60	Algemeen: <i>kleur:</i> donkergrijsbruin Lithologie: zand, zwak siltig, matig humeus, matig fijn Bodemkundig: <i>interpretatie:</i> opgebrachte grond Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> enkel fragment
60-70	Algemeen: <i>kleur:</i> lichtgrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak grindig, matig fijn Bodemkundig: <i>interpretatie:</i> opgebrachte grond Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> enkel fragment Opmerking: leembrokjes
70-105	Algemeen: <i>kleur:</i> donkerbruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, matig humeus, matig fijn Bodemkundig: afgedekt/begraven A-horizont Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> enkel fragment
105-120	Algemeen: <i>kleur:</i> bruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: A-horizont bestaand uit opgebracht pakket, enkele Fe-vlekken, <i>interpretatie:</i> esdek
120-140	Algemeen: <i>kleur:</i> grijs Lithologie: zand, zwak siltig, matig humeus, matig fijn, spoor plantenresten (niet gedifferentieerd)(0-1%) Bodemkundig: A-horizont bestaand uit opgebracht pakket, veel Fe-vlekken, <i>interpretatie:</i> esdek
140-155	Algemeen: <i>kleur:</i> donkergrijs Lithologie: zand, matig siltig, sterk humeus, matig fijn, spoor plantenresten (niet gedifferentieerd)(0-1%) Bodemkundig: afgedekt/begraven A-horizont Opmerking: zeer humeus, smeert
155-175	Algemeen: <i>kleur:</i> lichtgrijs Lithologie: zand, zwak siltig, matig fijn Bodemkundig: C-horizont, enkele Fe-vlekken

boring: AALS-2

Beschrijver: DK/BM, *datum:* 16-11-2004, *X:* 161.294, *Y:* 379.067, *precisie locatie:* 10 m, *coördinaatsysteem:* Rijksdriehoeksmeting, *kaartblad:* 51G, *hoogte:* 19,00, *referentievlak:* Normaal Amsterdams Peil, *methode hoogtebepaling:* 1:25.000 topkaart, *boortype:* Edelman-15 cm, *doel boring:* archeologie - kartering, *landgebruik:* braak, *vondstzichtbaarheid:* slecht, *provincie:* Noord-Brabant, *gemeente:* Waalre, *plaatsnaam:* Schoonoordstraat te Aalst, *opdrachtgever:* Croonen Adviseurs, *uitvoerder:* RAAP Zuid

0-65	Algemeen: <i>kleur:</i> donkergrijsbruin Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: <i>interpretatie:</i> opgebrachte grond Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> enkel fragment
65-90	Algemeen: <i>kleur:</i> donkerbruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, matig humeus, matig fijn Bodemkundig: afgedekt/begraven A-horizont Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> enkel fragment Opmerking: bovenin beetje vermend met ophogingspakket
90-115	Algemeen: <i>kleur:</i> lichtbruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: A-horizont bestaand uit opgebracht pakket, enkele Fe-vlekken Opmerking: waarschijnlijk esdek, mogelijk ook overgang van A- naar C-horizont
115-130	Algemeen: <i>kleur:</i> lichtgrijs Lithologie: zand, zwak siltig, matig fijn Bodemkundig: C-horizont, veel Fe-vlekken

boring: AALS-3

Beschrijver: DK/BM, *datum:* 16-11-2004, *X:* 161.320, *Y:* 379.068, *precisie locatie:* 10 m, *coördinaatsysteem:* Rijksdriehoeksmeting, *kaartblad:* 51G, *hoogte:* 19,00, *referentievlak:* Normaal Amsterdams Peil, *methode hoogtebepaling:* 1:25.000 topkaart, *boortype:* Edelman-15 cm, *doel boring:* archeologie - kartering, *landgebruik:* braak, *vondstzichtbaarheid:* slecht, *provincie:* Noord-Brabant, *gemeente:* Waalre, *plaatsnaam:* Schoonoordstraat te Aalst, *opdrachtgever:* Croonen Adviseurs, *uitvoerder:* RAAP Zuid

0-65	Algemeen: <i>kleur:</i> donkergrijsbruin Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: <i>interpretatie:</i> opgebrachte grond Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> enkel fragment
65-90	Algemeen: <i>kleur:</i> donkergrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn, spoor plantenresten (niet gedifferentieerd)(0-1%) Bodemkundig: afgedekt/begraven A-horizont, veel Fe-vlekken Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> enkel fragment
90-115	Algemeen: <i>kleur:</i> grijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: A-horizont bestaand uit opgebracht pakket, enkele Fe-vlekken, <i>interpretatie:</i> esdek Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> enkel fragment
115-140	Algemeen: <i>kleur:</i> donkergrijs Lithologie: zand, zwak siltig, matig humeus, matig fijn, spoor plantenresten (niet gedifferentieerd)(0-1%) Bodemkundig: afgedekt/begraven A-horizont, veel Fe-vlekken
140-145	Algemeen: <i>kleur:</i> bruingrijs Lithologie: zand, matig siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: AC-horizont, enkele Fe-vlekken
145-165	Algemeen: <i>kleur:</i> lichtgrijs Lithologie: zand, zwak siltig, matig fijn Bodemkundig: C-horizont, enkele Fe-vlekken

boring: AALS-4

Beschrijver: DK/BM, *datum:* 16-11-2004, *X:* 161.267, *Y:* 379.036, *precisie locatie:* 10 m, *coördinaatsysteem:* Rijksdriehoeksmeting, *kaartblad:* 51G, *hoogte:* 19,00, *referentievlak:* Normaal Amsterdams Peil, *methode hoogtebepaling:* 1:25.000 topkaart, *boortype:* Edelman-15 cm, *doel boring:* archeologie - kartering, *landgebruik:* braak, *vondstzichtbaarheid:* slecht, *provincie:* Noord-Brabant, *gemeente:* Waalre, *plaatsnaam:* Schoonoordstraat te Aalst, *opdrachtgever:* Croonen Adviseurs, *uitvoerder:* RAAP Zuid

0-50	Algemeen: <i>kleur:</i> donkerbruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: <i>interpretatie:</i> verstoord Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> fragmenten Opmerking: ly gevlekt
50-70	Algemeen: <i>kleur:</i> donkergrijsbruin Lithologie: zand, zwak siltig, matig humeus, matig fijn Bodemkundig: A-horizont Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> enkel fragment
70-95	Algemeen: <i>kleur:</i> bruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: A-horizont bestaand uit opgebracht pakket, enkele Fe-vlekken, <i>interpretatie:</i> esdek Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> enkel fragment
95-105	Algemeen: <i>kleur:</i> donkergrijs Lithologie: zand, matig siltig, sterk humeus, matig fijn, spoor plantenresten (niet gedifferentieerd)(0-1%) Bodemkundig: afgedekt/begraven A-horizont, veel Fe-vlekken
105-110	Algemeen: <i>kleur:</i> bruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn, spoor plantenresten (niet gedifferentieerd)(0-1%) Bodemkundig: AC-horizont, enkele Fe-vlekken
110-130	Algemeen: <i>kleur:</i> lichtgeelgrijs Lithologie: zand, zwak siltig, matig grof, spoor plantenresten (niet gedifferentieerd)(0-1%) Bodemkundig: C-horizont, enkele Fe-vlekken

boring: AALS-5

Beschrijver: DK/BM, datum: 16-11-2004, X: 161.268, Y: 379.018, precisie locatie: 10 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 51G, hoogte: 19,00, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: 1:25.000 topkaart, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: braak, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Waalre, plaatsnaam: Schoonoordstraat te Aalst, opdrachtgever: Croonen Adviseurs, uitvoerder: RAAP Zuid

0-50	Algemeen: kleur: donkerbruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, matig humeus, matig fijn Bodemkundig: regelmatig geploegd/bewerkte A-horizont, <i>interpretatie:</i> bouwvoor Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> enkel fragment
50-75	Algemeen: kleur: bruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: A-horizont bestaand uit opgebracht pakket, <i>interpretatie:</i> esdek Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> enkel fragment
75-95	Algemeen: kleur: donkergrijs Lithologie: zand, matig siltig, sterk humeus, matig fijn, spoor plantenresten (niet gedifferentieerd)(0-1%) Bodemkundig: afgedekt/begraven A-horizont, veel Fe-vlekken
95-100	Algemeen: kleur: bruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: AC-horizont, enkele Fe-vlekken
100-120	Algemeen: kleur: lichtbruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, matig grof Bodemkundig: C-horizont, enkele Fe-vlekken

boring: AALS-6

Beschrijver: DK/BM, datum: 16-11-2004, X: 161.281, Y: 378.998, precisie locatie: 10 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 51G, hoogte: 19,00, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: 1:25.000 topkaart, boortype: Edelman-15 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: braak, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Waalre, plaatsnaam: Schoonoordstraat te Aalst, opdrachtgever: Croonen Adviseurs, uitvoerder: RAAP Zuid

0-5	Algemeen: kleur: grijs Lithologie: niet benoemd, niet benoemd Bodemkundig: <i>interpretatie:</i> opgebrachte grond Opmerking: klinker
5-40	Algemeen: kleur: geel Lithologie: zand, zwak siltig, matig fijn Bodemkundig: <i>interpretatie:</i> opgebrachte grond Opmerking: stabilisatiegrond
40-80	Algemeen: kleur: donkerbruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, matig humeus, matig fijn Bodemkundig: <i>interpretatie:</i> verstoord Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> fragmenten Opmerking: gevlekt
80-110	Algemeen: kleur: bruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: <i>interpretatie:</i> verstoord Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> enkel fragment Opmerking: gevlekt
110-111	Algemeen: kleur: bruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: <i>interpretatie:</i> verstoord Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> ondoordringbaar Opmerking: gevlekt

boring: AALS-7

Beschrijver: DK/BM, datum: 16-11-2004, X: 161.283, Y: 378.983, precisie locatie: 10 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 51G, hoogte: 19,00, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: 1:25.000 topkaart, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: braak, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Noord-Brabant, gemeente: Waalre, plaatsnaam: Schoonoordstraat te Aalst, opdrachtgever: Croonen Adviseurs, uitvoerder: RAAP Zuid

0-10	Algemeen: kleur: rood Lithologie: niet benoemd, niet benoemd Bodemkundig: <i>interpretatie:</i> puinlaag Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> veel fragmenten Opmerking: puinverharding
------	---

10-50	<p>Algemeen: <i>kleur</i>: donkerbruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: <i>interpretatie</i>: verstoord Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald</i>: veel fragmenten Opmerking: puinverharding; gevlekt</p>
50-65	<p>Algemeen: <i>kleur</i>: lichtgrijs Lithologie: zand, zwak siltig, matig fijn Bodemkundig: <i>interpretatie</i>: verstoord Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald</i>: fragmenten Opmerking: gevlekt</p>
65-110	<p>Algemeen: <i>kleur</i>: donkerbruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: <i>interpretatie</i>: verstoord Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald</i>: fragmenten Opmerking: gevlekt</p>
110-130	<p>Algemeen: <i>kleur</i>: donkergrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: <i>interpretatie</i>: verstoord Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald</i>: enkel fragment Opmerking: gevlekt; keien</p>
130-150	<p>Algemeen: <i>kleur</i>: bruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: <i>interpretatie</i>: verstoord Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald</i>: enkel fragment Opmerking: gevlekt</p>
150-175	<p>Algemeen: <i>kleur</i>: donkergrijs Lithologie: zand, zwak siltig, matig humeus, matig fijn Bodemkundig: <i>interpretatie</i>: verstoord Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald</i>: enkel fragment</p>
175-200	<p>Algemeen: <i>kleur</i>: lichtgrijs Lithologie: zand, zwak siltig, matig humeus, matig grof Bodemkundig: C-horizont, volledig gereduceerd</p>

boring: AALS-8

Beschrijver: DK/BM, *datum*: 16-11-2004, *X*: 161.295, *Y*: 378.969, *precisie locatie*: 10 m, *coördinaatsysteem*: Rijksdriehoeksmeting, *kaartblad*: 51G, *hoogte*: 19,00, *referentievlak*: Normaal Amsterdams Peil, *methode hoogtebepaling*: 1:25.000 topkaart, *boortype*: Edelman-15 cm, *doel boring*: archeologie - kartering, *landgebruik*: braak, *vondstzichtbaarheid*: slecht, *provincie*: Noord-Brabant, *gemeente*: Waalre, *plaatsnaam*: Schoonoordstraat te Aalst, *opdrachtgever*: Croonen Adviseurs, *uitvoerder*: RAAP Zuid

0-10	<p>Algemeen: <i>kleur</i>: grijs Lithologie: niet benoemd, niet benoemd Bodemkundig: <i>interpretatie</i>: opgebrachte grond Opmerking: klinker</p>
10-40	<p>Algemeen: <i>kleur</i>: lichtgeelgrijs Lithologie: zand, zwak siltig, matig fijn Bodemkundig: <i>interpretatie</i>: opgebrachte grond Opmerking: stabilisatiegrond</p>
40-90	<p>Algemeen: <i>kleur</i>: bruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: A-horizont bestaand uit opgebracht pakket, enkele Fe-vlekken, <i>interpretatie</i>: esdek Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald</i>: enkel fragment</p>
90-105	<p>Algemeen: <i>kleur</i>: bruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: A-horizont bestaand uit opgebracht pakket, veel Fe-vlekken, <i>interpretatie</i>: esdek Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald</i>: enkel fragment</p>
105-110	<p>Algemeen: <i>kleur</i>: bruin Lithologie: veen, sterk zandig, veen (niet gedifferentieerd), weinig plantenresten (niet gedifferentieerd)(1-10%) Bodemkundig: afgedekt/begraven A-horizont, enkele Fe-vlekken</p>
110-130	<p>Algemeen: <i>kleur</i>: lichtgeelgrijs Lithologie: zand, zwak siltig, matig grof Bodemkundig: C-horizont, enkele Fe-vlekken</p>

boring: AALS-9

Beschrijver: DK/BM, *datum:* 16-11-2004, *X:* 161.275, *Y:* 378.963, *precisie locatie:* 10 m, *coördinaatsysteem:* Rijksdriehoeksmeting, *kaartblad:* 51G, *hoogte:* 19,00, *referentievlak:* Normaal Amsterdams Peil, *methode hoogtebepaling:* 1:25.000 topkaart, *boortype:* Edelman-7 cm, *doel boring:* archeologie - kartering, *landgebruik:* braak, *vondstzichtbaarheid:* slecht, *provincie:* Noord-Brabant, *gemeente:* Waalre, *plaatsnaam:* Schoonoordstraat te Aalst, *opdrachtgever:* Croonen Adviseurs, *uitvoerder:* RAAP Zuid

0-15	Algemeen: <i>kleur:</i> rood Lithologie: niet benoemd, niet benoemd Bodemkundig: <i>interpretatie:</i> puinlaag Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> veel fragmenten Opmerking: puinverharding
15-30	Algemeen: <i>kleur:</i> donkerbruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: <i>interpretatie:</i> opgebrachte grond Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> veel fragmenten Opmerking: puinverharding
30-60	Algemeen: <i>kleur:</i> donkerbruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: <i>interpretatie:</i> verstoord Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> fragmenten Opmerking: ly gevlekt
60-100	Algemeen: <i>kleur:</i> donkerbruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: A-horizont bestaand uit opgebracht pakket, <i>interpretatie:</i> esdek Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> enkel fragment
100-105	Algemeen: <i>kleur:</i> donkerbruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: A-horizont bestaand uit opgebracht pakket, enkele Fe-vlekken, <i>interpretatie:</i> esdek Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> enkel fragment
105-110	Algemeen: <i>kleur:</i> donkergrijs Lithologie: zand, matig siltig, sterk humeus, matig fijn, spoor plantenresten (niet gedifferentieerd)(0-1%) Bodemkundig: afgedekt/begraven A-horizont Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> enkel fragment Opmerking: smeert
110-120	Algemeen: <i>kleur:</i> bruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: AC-horizont Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> enkel fragment
120-140	Algemeen: <i>kleur:</i> bruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, matig grof Bodemkundig: C-horizont, enkele Fe-vlekken Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> enkel fragment

boring: AALS-10

Beschrijver: DK/BM, *datum:* 16-11-2004, *X:* 161.319, *Y:* 378.969, *precisie locatie:* 10 m, *coördinaatsysteem:* Rijksdriehoeksmeting, *kaartblad:* 51G, *hoogte:* 19,00, *referentievlak:* Normaal Amsterdams Peil, *methode hoogtebepaling:* 1:25.000 topkaart, *boortype:* Edelman-15 cm, *doel boring:* archeologie - kartering, *landgebruik:* braak, *vondstzichtbaarheid:* slecht, *provincie:* Noord-Brabant, *gemeente:* Waalre, *plaatsnaam:* Schoonoordstraat te Aalst, *opdrachtgever:* Croonen Adviseurs, *uitvoerder:* RAAP Zuid

0-40	Algemeen: <i>kleur:</i> donkerbruingrijs Lithologie: zand, zwak siltig, matig humeus, matig fijn Bodemkundig: regelmatig geploegd/bewerkte A-horizont, <i>interpretatie:</i> bouwvoor Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> enkel fragment
40-100	Algemeen: <i>kleur:</i> grijsbruin Lithologie: zand, zwak siltig, zwak humeus, matig fijn Bodemkundig: A-horizont bestaand uit opgebracht pakket, enkele Fe-vlekken, <i>interpretatie:</i> esdek Archeologie: <i>bouwpuin onbepaald:</i> enkel fragment
100-110	Algemeen: <i>kleur:</i> bruin Lithologie: veen, sterk zandig, veen (niet gedifferentieerd), veel plantenresten (niet gedifferentieerd)(> 10%) Bodemkundig: afgedekt/begraven A-horizont, enkele Fe-vlekken
110-130	Algemeen: <i>kleur:</i> lichtgeelgrijs Lithologie: zand, zwak siltig, matig grof Bodemkundig: C-horizont, enkele Fe-vlekken

